

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací obor: Výtvarná výchova

Vyučovací předmět: **VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 5. ročníku následovně:

1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně
3. ročník – 1 hodina týdně
4. ročník – 2 hodiny týdně
5. ročník – 2 hodiny týdně

Výuka probíhá v učebnách jednotlivých ročníků.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, cítění, poznávání

Vyučovací předmět výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí. Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata: VDO, EGS, EV, MDV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- Žáci jsou vedení ke samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- respektují názory jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině

- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí

Výtvarná výchova

1. ročník

Výstupy	Učivo	Vazby, přesahy, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>Žák: Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, barvy, objemy</p>	<p>Uvědomělé pozorování prvků vizuálně obrazného vyjádření, jejich rozpoznání a pojmenování Linie – hra s linií, vedení linie v různých materiálech Tvary, objemy – kreativita, fantazie Sledování tvarově zajímavých rostlin, věcí a předmětů z hlediska jejich funkce a materiálu Barvy – hry s barvou, poznávání vlastností barev, výtvarné využití náhodností, které vzbuzují v dětech nejrůznější představy, poznávání základních barev a jejich různé užívání</p>	<p>Český jazyk, Pracovní činnosti, Člověk a jeho svět</p>	
<p>Poznává prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě odlišností vycházejících ze zkušeností, zážitků a představ</p>	<p>Námětové kreslení na základě vlastních prožitků, vjemů, zážitků a představ. Kresby podnětené vyprávěním, četbou, vhodnou motivací, vyhledávání odlišností a dotváření na základě představ Tematické práce</p>		
<p>Projevuje v tvorbě vlastní životní zkušenosti – uplatňuje linie, tvary, barvy, objemy v plošném</p>	<p>Uplatnění vlastních životních zkušeností Linie – kresba různými nástroji a materiály (štětec, dřívko, tužka, fix, ruka,</p>		

<p>uspořádání</p>	<p>prsty, provázek...), hra s linií, druhy (tenká, silná, rovná, křivá...), tečkovací technika, písmo Tvary – pozorování, výtvarné vnímání a analyzování tvarů, šablona Barvy – rozvíjení práce s barvou, barva řídká, hustá, barvy teplé a studené, míchání barev, zapouštění Vytváření objemu modelováním, keramikou Rozvíjení tvořivosti a fantazie</p>		
<p>Využívá vlastních životních zkušeností, které se projevují ve vizuálně obrazném vyjádření</p>	<p>Opakované využívání vlastních zkušeností žáka, rozvíjení kreativity a fantazie, tvorba od názoru k představě</p>		

Výtvarná výchova

2. ročník

Výstupy	Učivo	Vazby, přesahy, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>Žák: Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření – barvy, objekty</p>	<p>Rozpoznávání a pojmenování prvků vizuálně obrazného vyjádření Barvy – využití barev základních i barev vzniklých mícháním, tvoření souladu barev Světlostní a barevné kvality Barevný kontrast, pozadí, kompozice Objekty – rozvíjení smyslu pro jejich vnímání</p>	<p>Člověk a jeho svět, Hudební výchova, Pracovní činnosti</p>	
<p>Třídí prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě odlišností, vjemů, zážitků, představ</p>	<p>Námětové kreslení na základě vlastního prožitku, rozvoj dětské představivosti a fantazie Třídění prvků vizuálně obrazného vyjádření na základě odlišností, upřesnění pozorovaného objektu (celek, část, části předmětu)</p>	<p>Matematika, Český jazyk</p>	
<p>Projevuje v tvorbě vlastní životní zkušenosti – uplatňuje tvary, objemy v prostorovém uspořádání</p>	<p>Pozorování přírodnin, rozlišování tvarů, barvy, struktury, jejich kombinace a výtvarné dotváření, pozorování tvarů užitkových předmětů a pokusy o výtvarné ztvárnění jejich obrysové linie Uplatnění objemů v prostorovém uspořádání</p>		
<p>Volí vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření</p>	<p>Uplatnění smyslového vnímání, rozvíjení smyslové citlivosti, rozvíjení estetického vnímání a cítění</p>		
<p>Podle svých schopností interpretuje různá vizuálně</p>	<p>Hračka v životě dětí, výtvarný návrh hračky, pokus o jeho výrobu</p>		

obrazná vyjádření	Práce s ilustrací, výrazové prostředky ilustrace (barva, linie, prostor) Výtvarně dramatické a komunikační hry (maňásci, loutky...) Rozvíjení a uplatnění tvořivosti a fantazie Využití smyslových účinků		
Komunikuje – nalézá a zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření	Osvojení schopnosti vyjádřit se o své práci, zdůvodnit, hodnotit, vyjádřit se také o práci jiných, vést dialog o výtvarné práci, tolerance Hledání vztahu k životnímu prostředí Besedy, vzájemné motivace k výtvarným činnostem		

Výtvarná výchova

3. ročník

Výstupy	Učivo	Vazby, přesahy, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>Žák: Rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, barvy, objekty, tvary, objemy</p>	<p>Rozpoznání a pojmenování prvků vizuálně obrazného vyjádření Barvy – hra s barvou, studené, teplé barvy, estetické vnímání barvy, experimentování s barvami (míchání, zapouštění, překrývání) Linie – hra s linií Tvary – výtvarné vnímání a analyzování tvarů Smyslové vnímání objemů Objekty – pozorování na ploše, umístění</p>	<p>Pracovní činnosti, Člověk a jeho svět, Hudební výchova</p>	<p>Osobnostní a sociální výchova – rozvoj schopností poznávání</p>
<p>Třídí a porovnává prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě odlišností vycházejících ze zkušeností, vjemů, zážitků, představ</p>	<p>Rozvíjení pozorovacích schopností a paměti, využívání dětských zkušeností, vjemů, zážitků a představ Sledování různých objektů, jejich porovnávání Rozvíjení fantazie a představivosti ve výtvarném vyjádření Pozorování přírody, činnosti lidí, vztah postavy a prostředí</p>	<p>Matematika</p>	<p>Multikulturní výchova – lidské vztahy Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí</p>
<p>Projevuje v tvorbě vlastní životní zkušenosti – uplatňuje další prvky a jejich kombinace</p>	<p>Linie – výrazové vlastnosti druhů linie, jejich využití, kresba různým materiálem Barvy – základní a podvojně, světlé, tmavé, husté, řídké, barevný kontrast, harmonie Tvary – pozorování tvarů a poznávání funkcí</p>		

	<p>různých předmětů, které člověk používá k práci, grafický záznam pohybu a zobrazení předmětu</p> <p>Objemy – vytváření modelováním, prostorové činnosti dostupnými stavebními prvky (papírové krabičky), formování, deformování materiálů</p> <p>Rytmičné řešení plochy s využitím různých prvků a střídání barev, členění plochy s použitím libovolných geometrických prvků</p>		
<p>Volí vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření, vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly</p>	<p>Vnímá všemi smysly</p> <p>Vyjádření rozdílů při vnímání události, využití vhodných prostředků a výtvarných technik</p>		
<p>Nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil, využívá vlastních zkušeností</p>	<p>Vysvětlování výsledků tvorby, opakované využívání vlastních zkušeností, samostatně vytvořená a přejatá vyjádření v rámci skupin</p>		

Výtvarná výchova

4. ročník

Výstupy	Učivo	Vazby, přesahy, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření – barevné kontrasty, světlo. 	<p>Výtvarný projev doplňovaný pozorováním skutečnosti, hry s barvou</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - třídí a porovnává prvky vizuálně obrazného vyjádření na základě odlišností vycházejících ze zkušeností, vjemů, zážitků, představ. 	<p>Rozvíjení pozorovacích schopností a paměti, využívání dětských zkušeností, vjemů, zážitků a představ Sledování různých objektů, jejich porovnávání Rozvíjení fantazie a představivosti ve výtvarném vyjádření Pozorování přírody, činnosti lidí, vztah postavy a prostředí</p>	<p>Člověk a jeho svět</p>	<p>Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku – linie, barevné plochy. 	<p>Výtvarné vyjádření prožitků, událostí, přírody – kresba, malba, linie, tvar Obrazné vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba Výtvarné vyjádření morfologických znaků, tvarů, barevnosti přírodních objektů s možností dotvářet přírodní formy na základě fantazie</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - orientace na předvedení vlastních životních zkušeností a na jejich vyjádření. 	<p>Kresba na základě vlastního prožitku – linie, tvary, objemy Výtvarné vyjádření svých zážitků, emocí, věcí (tvar, prostor, barva, skutečnost a</p>		

	představa) Řešení barevných vztahů objektu a prostředí – malba		
- nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazné vyjádření vzniklá – v ploše, v objemové tvorbě na základě zrakového vnímání i vnímání dalšími smysly.	Selekce objektů, prvků do celku podle výraznosti a velikosti Výtvarné vyjádření pohádkových bytostí		
- rozvíjí svoji osobnost, přistupuje k reálné tvorbě a k interpretaci vizuálně obrazného vyjádření.	Vizuálně obrazné vyjádření – plakát, reklama, média Řešení úkolů dekorativního charakteru v ploše	Člověk a jeho svět Člověk a svět práce	Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj, sebepoznání a sebepojetí
- k prezentaci svých emocí a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky.	Výtvarné vyjádření nálad, pocitů, představ a osobních zkušeností Seznámení s jednoduchými grafickými technikami – otisk, frotáž, koláž, papírořez, kombinace technik Práce s velkými formáty individuální i skupinová různými technikami (balicí papír, velké formáty, asfalt, chodník....)		Mediální výchova – práce v realizačním týmu
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a inspiruje se jimi. - nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil.	Návštěvy muzeí, výstav, poznávání výtvarných vyjádření významných malířů (zejména ilustrátorů dětských knih, regionálních umělců), práce na třídních projektech, návrhy, formy zpracování, volba techniky, dotváření prostředí, ve které žijeme svými výtvarnými pracemi		

Výtvarná výchova

5. ročník

Výstupy	Učivo	Vazby, přesahy, mezipředmětové vztahy	Průřezová témata
<p>Žák:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření – barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné. - užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku – barevné plochy, modelování, sopečný postup. 	<p>Experimentování s barvou Zpřesňování vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností Psaní, kreslení, střihání, vytrhávání, řazení písma v jednoduchých krátkých textech Uspořádání objektů do celků, statické a dynamické vyjádření, seznámení s funkcí písma, písmeno jako dekorativní prvek</p>	<p>Člověk a jeho svět Český jazyk</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rostorově uspořádává prvky ve vztahu k vlastnímu i jako nezávislý model. 	<p>Výtvarné vyjádření pocitů, nálad, manipulace s objekty, pohyb těla</p>		<p>Environmentální výchova – vztah člověka k prostředí</p>
<ul style="list-style-type: none"> - orientuje se na vyjádření a projevení vlastních životních zkušeností i na vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy. 	<p>Tvorba na základě vlastního prožitku – kresba, malba, jejich vztahy, kombinace a proměny v ploše, v prostoru, v objemu Rozvoj prostorového vidění, citění vyjádření na základě pozorování</p>		<p>Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj, sebepoznání a sebepojetí, kreativita</p>
<ul style="list-style-type: none"> - nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazné vyjádření vzniklá na základě zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly – v plošné, objemové a prostorové tvorbě. 	<p>Výtvarná vyjádření vzniklá na základě vnímání dalšími smysly, vytváření jednoduchých prostorových objektů, design a estetická úroveň předmětů denní potřeby Kultura bydlení – umění v bytě</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - volí a kombinuje prostředky pro vyjádření svých nových a neobvyklých pocitů, i prostředky a 	<p>Selekce objektů, prvků do celku podle výraznosti a velikosti Výtvarné vyjádření zážitků, emocí, myšlenek,</p>		

postupy současného výtvarného umění.	událostí, pohybu – malba, kresba, linie, tvar		
- porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace.	Vizuálně obrazné vyjádření – fotografie, film, televize, reklama Současná oděvní kultura, mládež a odívání		
- nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral a upravil.	Individuální a skupinová práce s různými technikami s velkými formáty Dotváření prostředí, ve kterém se nacházíme svými výtvarnými pracemi Obrazné vyjádření na volné téma, animovaný film, comics, fotografie, reklama Seznamování s jednoduchými grafickými technikami		Mediální výchova – práce v realizačním týmu